

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/13565
GK 10

Sayı : 64272063-610-21564
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7/13565)

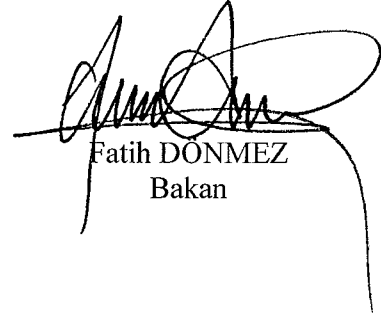
GÜNLÜDÜR
07 Kasım 2019

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

İlgi : TBMM Başkanlığının 10.07.2019 tarihli ve 43452547-120.07-E.493401 sayılı yazısı.

İzmir Milletvekili Sayın Murat ÇEPNİ'nin tarafıma tevcih ettiği 7/13565 esas numaralı yazılı soru önergesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği ekte cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinizi arz ederim.

Fatih DÖNMEZ
Bakan

Ek :7-13565 Esas Numaralı Önerge Cevabı (2 sayfa)

**İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN MURAT ÇEPNİ'NİN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI**

DÖNEM
27-2

ESAS NO
7-13565

Sorular:

Çanakkale, önemli bir tarım ve orman kentidir. Dünya'da bütünlüğü korunan önemli orman alanlarından ve dağ ekosistemlerinden biri olan Kaz Dağı'nın % 80'i ve Kaz Dağı Ulusal Parkının bir bölümü Çanakkale il sınırları içindedir. Kaz Dağı ve Yöresi, çok yüksek bir sağlık ve ekoturizm potansiyeli barındırmaktadır. Yaban hayatı için önemli bir yaşam alanıdır. Çanakkale-nüfusunun % 50'ye yakın bir bölümü doğrudan ya da dolaylı olarak geçimini tarımdan sağlamaktadır. Tarımda buğdaydan narenciye kadar ürün çeşitliliği açısından Türkiye'nin en zengin illerindendir. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından, Çanakkale'nin tek içme ve kullanım suyu kaynağı olan Atikhisar Barajı'nın su toplama havzasında, Kanadalı Maden Şirketi Alamos Gold ve Türkiye temsilcisi Doğu Biga Madencilik Şirketi'ne altın madeni arama ve işletme izni verilmiştir. İşletme iznine sahip şirket Maden projesi için on binlerce karaçamı keserek yok etmiştir. Danıştay kararına rağmen Çanakkale İl Özel İdaresi'nden işletme ruhsatı almıştır. Maden aranacak alan Çanakkale merkeze 30 km uzaklıktadır. Belediye ve Ziraat Mühendisleri Odası'nın açmış olduğu Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) iptal davası Çanakkale İdare Mahkemesi tarafından reddedilmiş ancak Danıştay'dan idare mahkemesinin kararını bozan karar çıkmıştır. Danıştay kararna rağmen Çanakkale Valiliği işletme ruhsatını onaylamıştı. Bölge sakinlerinin ve sivil toplum kuruluşlarının madene karşı açtığı dava devam etmektedir. Çanakkale İli Kirazlı Altın ve Gümüş Madeni Kapasite Artışı ve Zenginleştirme Projesi Nihai ÇED Raporuna Karşı Sürdürülen Hukuk ve Yargı Sürecinde Müdahil Olmaya Yönelik Hazırlanan Uzmanlar (Bilirkişi) Raporuna da kurumlar itiraz etmişlerdir. Mahkeme süreci devam etmesine karşın Alamos Gold şirketi, Türkiye'deki işletmesi olan Doğu Biga Madencilik ile Kirazlı Balaban mevki ve Bayramiç Cazgırlar köyü arasındaki sahada metalik madencilik çalışmalarına devam etmektedir. Enerji nakil hattı için trafo yapılmış, elektrik iletim direklerini dikmiş, tahmini olarak su kanallarını açmış, yollar yapmış, açık ocak işletme sahasını ormansızlaştırmıştır. Çanakkale'nin içme suyunu sağlayan Atikhisar Barajı su toplama havzası alam için ruhsat verildiğinden şehrin içme suyu da ciddi tehdit altında bulunmaktadır. Madencilik faaliyetleri çevreye zarar vererek, toprağı, suyu ve gıda kaynaklarını kirlletmekte sosyal, ekonomik, ekolojik yıkımlara neden olmakta, tarım ve ormancılığı bitirmekte, yöre insanında kanser gibi ciddi sağlık sorunları baş göstermesine neden olmaktadır.

Bu bağlamda;

- Anayasanın 56. Maddesi'nde, "Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek Devletin ve vatandaşların ödevidir." Hükmü bulunmaktadır. Buna göre Kanadalı Maden Şirketi Alamos Gold'un Çanakkale'de yürüttüğü altın arama faaliyetlerinin çevreye, toprağı, suya, havaya ve insan sağlığına vereceğı zararlar belirlenmiş midir? Bu zararlar için ne gibi tedbirler alınmıştır? Projenin yaratacağı geri dönölmez çevresel yıkımın ekonomik değeri göz önünde bulundurulmakta mıdır?
- Proje ile ilgili Danıştay'da ÇED iptal davası süreci sonlanmamışken, bakanlığınız tarafından Kanadalı Alamos Gold şirketine faaliyetlerine devam etme izni nasıl verilmiştir? İzin gerekçesi nedir? Bu durum Hukuk Devleti ilkesi ile bağdaşmakta mıdır? Sivil toplum kuruluşları ve yöre halkı maden şirketine verilen izni şirketin internet sitesinden ve bazı basın organlarından öğrendiklerini iddia etmektedirler. Bakanlık olarak izin gerekçesi, iznin verildiğı tarih vs. hakkında yöre halkı bilgilendirilmiş midir? İzin nerede yayınlanmıştır?
- Şirket, maden arama faaliyetlerinde siyanür ya da başka bir kimyasal solüsyon içeren maddeler kullanmakta mıdır? Bir kilometre karelik bir alanda kullanılan ortalama siyanür miktarı nedir? Bakanlığınızın bu konuda bilgisi var mıdır? Siyanürün ve benzer maddelerin Atikhisar Barajı Su Toplama Havzasına, tarım alanlarına dolayısıyla insan sağlığına vereceğı zararlar nasıl engellenecektir?
- Bölge halkı tarafından, tarafsızlığından şüphe duyulan bilirkişi raporuna itiraz edilmiş ve bağımsız bir heyet tarafından yeni bilirkişi raporu hazırlanmıştır. Bakanlığınız bu rapordan haberdar mıdır?
- Çanakkale deprem kuşağında yer almaktadır. Fay hatlarının kesişim noktalarında konuşlandırılan atık havuzunun güvenliği nasıl sağlanacaktır? Jeoloji Mühendisleri Odası ile İşbirliği yapılmakta mıdır?

**İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN MURAT ÇEPNİ'NİN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI**

3

DÖNEM
27-2

ESAS NO
7-13565

Olası bir depremde yaşanacak yıkılma ve sızıntı ile ilgili tedbirler alınmış mıdır? Şirketin yurt dışı işletmelerinde atık havuzlarda taşma meydana geldiği de bilinmektedir. Atık havuzunun taşmasının ekolojik hayata, bölgede bulunan değerli tarım alanlarına vereceği zararlar nasıl engellenecektir? Zararlar telafi edilebilecek midir?

–Dünyanın en fazla oksijen barındıran, temiz havası, doğası, bitki ve barındırdığı hayvanlarla en güzel doğal alanlardan olan, Çanakkale Ayvacık, Bayramiç Yenice İlçeleri ve Balıkesir Edremit İlçesi'nde yer alan Kazdağlarında hangi alanlarda maden arama izin ve ruhsatları hangi şirketlere verilmiştir? Hangi projeler mevcuttur? Kaç tane aktif altın madeni işletilmektedir?

Cevaplar:

Maden işletme ruhsatı talep aşamasında; hazırlanmış olan projelerin uygun bulunması halinde bu projeler onaylanmakta ve işletme ruhsatı verilmektedir. Ancak, işletme ruhsatının düzenlenmesi bir maden sahasının işletilmeye alınması için yeterli olmayıp, işletme ruhsatlı sahalarda faaliyete başlanabilmesi için ruhsat sahipleri tarafından Maden Kanunu'nun 7 nci maddesinde belirtilen izinlerin tamamlanmış ve işletme izin belgesinin alınmış olması gerekmektedir.

Bu çerçevede, Çanakkale ili Bayramiç ilçesinde yer alan ruhsat sahasına ilişkin işletme izni; Tarım ve Orman Bakanlığının Orman İzin Olur'u, Çevre ve Şehircilik Bakanlığının ÇED Olumlu Kararı ve Çanakkale İl Özel İdaresinin "Altın ve Gümüş Madeni Zenginleştirme Tesisi" için düzenlemiş olduğu İş Yeri Açma ve Çalışma Ruhsatı belgelerinin sunulmasını müteakip 3213 sayılı Maden Kanunu kapsamında Doğu Biga Madencilik Sanayi Ticaret A.Ş. adına düzenlenmiştir.

Altın madenciliğinde arama aşamalarının hiçbir kademesinde siyanür veya herhangi bir kimyasal madde kullanılmamaktadır.

Önergeye konu olarak Bakanlığımıza intikal eden herhangi bir rapor bulunmamaktadır.

Madencilik faaliyetlerinin çevreye duyarlı yöntemlerle yapılabilmesini ve çevrenin korunmasını sağlamak amacıyla 3213 sayılı Maden Kanunu'nda düzenlemeler yapılmış olup, işletme izni düzenlenen ruhsat sahalarındaki faaliyetlerin işletme projelerine uygunluğu MAPEG tarafından denetlenmektedir.

MAPEG tarafından yapılan bu denetimlerle birlikte, ayrıca ilgili bakanlıkların mevzuatı gereği yapacakları inceleme ve denetimlerde Kanuna uygun çalışılmadığının tespiti halinde, mevzuat çerçevesinde yapılacak işlemler MAPEG'e bildirilir. Çevre ve insan sağlığına zarar verdiği tespit edilen madencilik faaliyetleri gerekli önlemler alınıncaya kadar durdurulur. Bu ihlalleri tespit eden kamu kurum ve kuruluşu, durumu diğer ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına bildirir. Maden Kanunu'nun 7 nci maddesine yönelik ihlallerin ilk tespit tarihinden itibaren, ilk tespit dahil üç yıl içerisinde üç kez yapıldığının tespiti halinde ruhsatlar iptal edilir.

Önerge tarihi itibarıyla Çanakkale ve Balıkesir ilinde değişik gruplarda 52 adet arama ruhsatı olup, aktif olarak altın üretimi yapılan maden işletmesi bulunmamaktadır.